

Metodologia nauk administracyjnych

11 V

Etyka w administracji (1)

Etyka jest to ogół norm moralnych uznawanych w pewnym czasie przez jakąś zbiorowość społeczną jako punkt odniesienia dla oceny i regulacji postępowania w celu integracji grupy wokół pewnych wartości.

Etyka w administracji (2)

Etyka w znaczeniu filozoficznym jest to nauka dotycząca moralności, rozpatrywana odrębnie w aspektach:

- **normatywnym** jako nauka moralności (tzw. etyka normatywna lub etyka właściwa);
- **opisowo-wyjaśniającym** jako nauka o moralności (tzw. etyka opisowa lub etologia).

Etyka w administracji (3)

Etyka posiada wspólny z innymi dyscyplinami filozoficznymi przedmiot formalno-metodologiczny, dzięki czemu wszystkie stanowią tylko część jednej organicznej całości określanej ogólnie jednym mianem filozofii bądź też nauk filozoficznych. Mimo to każda z nich ma swój własny przedmiot materialny i formalno-treściowy, co znowu pozwala je od siebie nawzajem odróżnić.

Etyka w administracji (4)

Wszystkie dyscypliny filozoficzne dzielą się na dwie zasadnicze grupy:

- jedne z nich tworzą tzw. filozofię praktyczną,
- inne natomiast tzw. filozofię teoretyczną.

Różnią się one między sobą tym, że filozofia teoretyczna opracowuje ogólną teorię wszelkiego bytu oraz jego podstawowych kategorii szczegółowych, filozofia praktyczna zaś zmierza do zbudowania teorii działania bytu rozumnego – **etyka** zalicza się do filozofii praktycznej.

Etyka w administracji (5)

Etyka jest dziedziną filozofii zajmującą się definiowaniem pojęcia dobra i zła oraz ustalaniem zasad właściwego życia i zasad, którym należy się kierować, ażeby osiągnąć ideał właściwego życia.

Etyka w administracji (6)

Podział etyki:

- *etyka ogólna* – zajmuje się ustalaniem znaczenia takich pojęć, jak cel, dobro, powinność, sumienie, odpowiedzialność czy obowiązek.
- *etyka szczegółowa* – zajmuje się formułowaniem zasad postępowania do najważniejszych i typowych sytuacji ludzkiego działania.

Sformułowanie zasady postępowania równoważne jest z określeniem właściwego wyboru, czyli wyboru, którego osoba etyczna powinna dokonać w danej sytuacji, np. przy podejmowaniu rozstrzygnięć w ramach administrowania. Zasady formułowane przez etykę szczegółową są konsekwencją ustaleń dokonywanych na poziomie etyki ogólnej.

Etyka w administracji (6)

W Polsce **kodeksy etyczne** wypracowały lub właśnie wypracowują organy samorządu zawodów prawniczych (adwokatów, radców prawnych, sędziów, notariuszy), zawodów medycznych (lekarzy, aptekarzy), dziennikarzy, doradcy podatkowi, maklerzy giełdowi, pośrednicy w obrocie nieruchomościami, doradcy gospodarczy, menedżerowie, brokerzy ubezpieczeniowi, rzeczoznawcy majątkowi.

Etyki zawodowe przybliżają zatem kryteria właściwego wyboru w sytuacjach problematycznych etycznie. Określenie tych kryteriów dokonuje się przez:

- **Zdefiniowanie obowiązków;** spoczywających na osobach wykonujących daną funkcję,
- **Określenie zakresu odpowiedzialności** osoby wykonującej daną funkcję za wykonanie powierzonych obowiązków

Elementy etyki zawodowej:

- *Etyka pracy*
- *Etyka zarządzania*
- *Etyka własności*
- *Etyka stosunku do klienta*
- *Etyka samorozwoju*

Dwa podejścia do problematyki etyki w administracji publicznej

- **Ujmowania w kontekście kadry administracji:**

Koncentruje się na zapewnieniu odpowiedniej postawy etycznej pracowników, etyka służby publicznej to jedna z etyk profesjonalnych (zawodowych)

- **Ujmowana w kontekście całości aspektów administracji:**

a nie tylko jej personalnego wymiaru – skoro władza absolutna korumpuje absolutnie, to należy ją ograniczyć w ogóle i w konkretnych przypadkach.

Etyka administracji

Etyka zawodowa pracownika administracji publicznej (rządowej lub samorządowej).

- Być urzędnikiem z przekonania! Być dumnym z tego, że się jest urzędnikiem!
- (Nie dlatego, że ma się władzę nad innymi, lecz że się służy wspólnemu, nadrzędnemu dobru).

Pracownicy administracji publicznej to osoby, których obowiązki wiążą się z nieustannym kontaktem z obywatelami. Z tego też względu na tej grupie zawodowej spoczywa ogromna odpowiedzialność za bezpośrednią realizację wspólnego dobra. Aby obywatele mieli do publicznej służby zaufanie, musi być ona w swych działaniach kompetentna zarówno merytorycznie, jak i moralnie. Stąd właśnie nierealne jest istnienie służby publicznej bez zasad, moralności czy etycznych ocen.

Etyka i zasady służby cywilnej Dostrzegając potrzebę budowy etosu służby publicznej, dnia 6 października 2011 roku wydano Zarządzenie nr 70 Prezesa Rady Ministrów w sprawie wytycznych przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej. W dokumencie określone zostały pewne standardy postępowania, którymi powinien kierować się każdy pracownik sektora publicznego dowolnego szczebla. Są to istotne wskazówki dla urzędników oraz ich przełożonych, jak powinni postępować. . Zapisy zarządzenia stanowią między innymi o tym, że: urzędnik powinien być bezstronny podczas wykonywania swych służbowych zadań i obowiązków, pracownik służby publicznej musi być profesjonalistą zarówno w kwestiach merytorycznych, jak i moralnych, urzędnik musi być neutralny politycznie i nie ulegać wszelkiego rodzaju wpływom czy naciskom, każdy pracownik sektora publicznego ma obowiązek lojalności wobec Rzeczypospolitej Polskiej, urzędu, przełożonych, podwładnych czy kolegów, urzędnik jest życzliwy stosunku do ludzi, zapobiega napięciom w pracy, rozładowuje je, a także przestrzega zasad odpowiedniego zachowania poza pracą.